

Propozycja nowych przepisów dotyczących wyborów europejskich

Zasady dotyczące wyborów europejskich nie są jednolite w całej Unii. Państwa członkowskie stosują różne krajowe przepisy wyborcze, choć wszystkie muszą przestrzegać wspólnych zasad ustanowionych w europejskim akcie wyborczym z 1976 r. Podczas pierwszej sesji plenarnej w maju Parlament ma głosować nad inicjatywą ustawodawczą proponującą uchylenie europejskiego aktu wyborczego i zastąpienie go nowym rozporządzeniem Rady w sprawie dalszej harmonizacji przepisów mających zastosowanie do wyborów europejskich, w tym w drodze utworzenia ogólnounijnego okręgu wyborczego.

Kontekst

Od pierwszych wyborów europejskich w [1979 r.](#) przepisy mające zastosowanie do wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego wynikają z połączenia wspólnych zasad ustanowionych w [europejskim akcie wyborczym](#) z 1976 r. oraz różnych [przepisów krajowych](#) wprowadzających je w życie. Od tego czasu Parlament próbował przeprowadzić szereg [reform](#) europejskiego aktu wyborczego, aby ujednoczyć zasady mające zastosowanie do wyborów europejskich. Jednak Rada jednomyślnie zatwierdziła tylko dwa wnioski Parlamentu dotyczące zmiany tego aktu zgodnie z [art. 223](#) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ([sprawozdanie Anastassopoulou](#), A4-0212/98; oraz sprawozdanie Hübner i Leinena, [P8_TA\(2015\)0395](#)). Ponadto drugi z tych wniosków, przyjęty przez Radę w 2018 r. (decyzja Rady (UE, Euratom) [2018/994](#)), jeszcze nie obowiązuje, ponieważ [trzy państwa członkowskie](#) nie zatwierdziły zmian zgodnie z krajowymi wymogami konstytucyjnymi i wymogami art. 223 TFUE. W związku z tym jedyną znaczną reformę obowiązującego obecnie europejskiego aktu wyborczego przeprowadzono w 2002 r. w reakcji na sprawozdanie Anastassopoulou (decyzja Rady [2002/772/WE, Euratom](#)).

Wniosek Parlamentu Europejskiego

W [sprawozdaniu](#) Komisji Spraw Konstytucyjnych zaproponowano dalszą harmonizację krajowych przepisów dotyczących wyborów europejskich. Wiek uprawniający do kandydowania w wyborach zostałby ustalony na 18 lat, a wiek uprawniający do głosowania – na 16 lat (z wyjątkiem państw członkowskich, w których zgodnie z konstytucją minimalny wiek uprawniający do głosowania wynosi 18 lub 17 lat). Państwa członkowskie musiałyby zagwarantować prawa do głosowania wszystkim obywatelom UE, w tym osobom mieszkającym w państwie trzecim i w zamkniętych ośrodkach opieki, osobom bez stałego pobytu, doświadczającym bezdomności lub odbywającym karę pozbawienia wolności. Organy krajowe musiałyby zapewnić możliwość głosowania korespondencyjnego, w tym obywatelom mieszkającym za granicą, oraz dostępność pomieszczeń do głosowania i lokali wyborczych, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Wybory odbywałyby się jednego dnia (9 maja), a kandydaci byłiby wybierani w drodze demokratycznych i przejrzystych procedur. Listy kandydatów byłyby sporządzane zgodnie z zasadą równości płci, z zastosowaniem systemu suwakowego (naprzemienne umieszczanie kandydatów obu płci na kartach do głosowania) albo kwot, a karty do głosowania musiałyby zawierać nazwy i logo europejskich partii politycznych. W krajowych okręgach wyborczych z ponad 60 mandatami próg wyborczy nie byłby niższy niż 3,5% ważnych oddanych głosów, natomiast państwa członkowskie mogłyby ustalić próg wyborczy nieprzekraczający 5% dla każdego innego okręgu wyborczego. W sprawozdaniu zaproponowano również utworzenie ogólnounijnego okręgu wyborczego, w którym 28 posłów byłoby wybieranych do Parlamentu Europejskiego za pośrednictwem [ponadnarodowych list wyborczych](#) i jednolitego systemu wyborczego (system list zamkniętych i podział miejsc według [metody D'Hondta](#)). Obywatele UE mogliby oddawać w wyborach europejskich dwa głosy: jeden we własnym, a drugi w ogólnounijnym okręgu wyborczym. W ogólnounijnym okręgu wyborczym obowiązywałyby surowe wymogi dotyczące kandydatów, aby zapewnić zrównoważoną reprezentację geograficzną. Za przebieg i monitorowanie wyborów w tym okręgu odpowiadałby europejski organ wyborczy.

EPRS Propozycja nowych przepisów dotyczących wyborów europejskich

Sprawozdanie z własnej inicjatywy w kwestiach ustawodawczych: [2020/2220\(INL\)](#); komisja przedmiotowo właściwa: AFCO; sprawozdawca: Domènec Ruiz Devesa (S&D, Hiszpania). Więcej informacji w [briefingu](#) z serii „Opracowywanie prawa UE”.

Niniejszy dokument został przygotowany z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i członkach personelu parlamentarnego. Zawiera informacje, które mogą być pomocne w pracach parlamentarnych. Wyłącznie odpowiedzialność za jego treść ponoszą autorzy, a wyrażonych w nim opinii nie należy traktować jako oficjalnego stanowiska Parlamentu. Powielanie i tłumaczenie dokumentu do celów niekomercyjnych jest dozwolone, pod warunkiem że podane zostanie źródło, a Parlament Europejski zostanie wcześniej powiadomiony i otrzyma egzemplarz publikacji. © Unia Europejska, 2022.

eprs@ep.europa.eu <http://www.eprs.ep.parl.union.eu> (intranet) <http://www.europarl.europa.eu/thinktank> (internet) <http://epthinktank.eu> (blog)

